

Aquell vellet...

A la memòria d'En Esteve Garrell

AQUELL vellet, s'ha mort; s'en és partit vers el sojorn del misteri aquella figureta d'ivori, damunt de la qual s'esclaria la carícia del temps; aquella testa de neu, de miratge esblai-mat i serè...

Jo'l pressento, llavors, en temps de sa juvenesa, redressant-se, entusiasta, defensan- sant l'ideal per a ennoblir sa terra; enco- ratjant als inactius en un lletarg de pro- saïsme; suplicant el grà de sorra o la guspira de bona voluntat per a enraigar la tasca; afrontant als hipòcrites; prego- nant les facècies dels mals administrants; desemascarant al lladre; encegant al traïdor amb la claretat d'una noblesa al comble... I, naturalment, per tot això, havent d'acotar-se sots el flagell de les més cruents injustícies ..

Vora d'ell, una mainada creixia, a l'empar de son treball; amb gotes de suor, amb pluja de vida, sostingué sos plançons i els emmenà a la glòria d'ésser homes...

Presca de l'hàbitut, esclau de sa volun- tat, fa ben poc que jo el vegí, a aquell vellet de cera, com un espectre, defen- sant-se del vent i de la pluja, afanyós de treballar...

Treballador, honrat, virtuós... polític; entusiasta, vallesà de tot cor, granollerí d'ànima...; això diuen d'ell, i tot és cert. Però ha mort casi ignorat. Hi ha quel- com millor que el temps esclarirà. Son ànima amb ell no se n'és partida, romàn entre nosaltres, per virtut de sa bondat. Llegiu... llegiu les estances d'amor i de volença que ens ha deixat per testa- ment... Tot ell allí s'ens dona, per a en- dolcir nostres hores! Tant sols s'ha reser- vat demanar un roser de tot l'any al peu de sa tomba!...

Aquell vellet, s'és mort! Del chor po- pular un setial resta en vaga.

Quí s'hi assegurarà?...

FRANSS OPALIINÆ

En un certàmen, s'oferia un premi en metàl·lic. Una quantitat respectable .. En Garrell, afanyós, va escriure quartel·les i més quartel·les. Unicament ell hi optava a aquell premi. I li fou negat. Li foren ne- gades aquelles pessetes, que les esperava a- fanyosament, i que les necessitava... En canvi, van donar-li un accèssit: un diploma molt bonic...

En altre concurs, a un mateix tema va obtenir-ne dos de premis. A l'hora de la festa, després d'haver cridat el seu nom, d'altre plec en sortí un retall de cartolina, i ell, en mig de la sorpresa de tothom, es presentà com a posseïdor del tross complementari.

En Garrell sabia fer la pau.

L'ESTEVE GARRELL quan tenia 14 anys
i el seu pare

En resposta a una lletra

EM demaneu en la vostra lletra unes quartel·les per a palesar la meritíssima acció política i literària que portà a terme, en el curs de la seva vida, aquest home exemplar, mirall de virtut i laboriositat.

Jo veia en ell la figura del patriarca humil i assenyat dominant severament per la seva bonesa i rectitut d'esperit. Parlant d'ell, no sabia pas combinar pa- ragrafs cafits d'elegància, ni estudiades gloses de condol. Amb la trista nova m'he sentit punyit d'una dolor tant hu- mana, que no trobo paraules per a ex- pressar el meu sentiment. Granollers ha perdut una figura representativa. En Es- teve Garrell encarnava el sentir del po- ble, del poble sà, que viu en la puresa del treball i de la família; que no esmer- ça les hores breus del lleure en distrac- cions malsanes, sinó que les aprofita per a remuntar-se saviament a un pla supe- rior, assolint la riquesa intel·lectual que el feu fort davant dels poderosos, admirat dels humils i estimat d'uns i altres. Així era en Garrell, i per ço a l'hora trista en que ens ha deixat per a sempre, sentim el fred extremidor de l'isolament i els ulls s'ens humitegen de llàgrimes...

Però el seu esperit voleia encara entre nosaltres, dispers en els seus llibres, en els seus articles, embolcallat en un record imperible, etern!... En Garrell no ha pas- sat estèrilment per la vida, i per això no ha mort, que no pot morir qui deixa re- ra d'ell un reguer lluminós de fecun- dants idees.

ENRIC LLUELLES

Berga, 26 d'agost de 1922.

L'Avi Garrell

LESTEVE Garrell és mort! Tots els qui vegérem la llum per primera volta en aquesta ciutat, li devem quelcom d'aliment espiritual, d'aquest aliment que ens dona forces i ens enco- ratja per a viure en un món visionari, d'idealitat, on hom gosa i viu feliç.

Li dèiem l'Avi; i, la veritat, ho era. Era el nostre; el de tots els granollerins. Ell i en Denis Puig, eren els qui ens po- saven en contacte amb el món intel·lec- tual de fóra casa; parlar amb ells, era parlar amb literats, músics, pintors i ho- mes de ciències. Aquel·les vespres, passats voltant al senyor Puig, que feliços que érem! Quan pujàvem aquella escaleta, ens figuràvem pujar les grades d'un tem- ple.

Mort en Puig, ens quedava l'Avi Gar- rrell, el nostre Avi; perquè l'home que dona una conferència fent història, com la que donà ell a La Alhambra, es pot dir qu'era l'avi de tot un poble.

Jo, com a fill de Granollers, puc dir que des d'aquella conferència me vàreig mirar a l'avi Garrell d'altra manera que abans; me va semblar que ho era de debò el meu avi i que hi tenia un deute que, de tard o de lluny li tenia de pagar. Podeu tenir la seguretat que en un altre poble, on hi hagués més iniciativa, aque- lla conferència, que més tard va anar en un programa de festa major, hauria sigut impresa i donada com a primer premi als nois que van a estudi.

Ha mort l'Avi! L'Avi poeta. L'Avi i el cantor de la seva vila: de Granollers. Tots els qui sentim quelcom d'afició als lli- bres; tots els qui, després del treball ma- nual que ens dona l'obtenció del nostre pa de cada dia, gosem cultivant nostre esperit, havem quedat orfes.

Ja no veurem més aquell home baixet, carregat d'anys, d'ulls vius i mà tremo- losa, que quan parlava entre nosaltres, es tornava jove com si fos del nostre temps. La mort ens l'ha pres.

Servem la seva memòria!

CUCH

Granollers, 9-VIII-22.

Era l'any 901 Una vaga, anava a de- generar en cruent tragèdia. El poble era a la Plaça, irat, menaçador. La força era previnguda. El xoc, havia devingut inevi- table... I la visió de la tragèdia immi- nent, oprimia els cors. Una ordre solament podia evitar-la. I en Garrell, malalt, fe- brós, deixà el llit, i aconseguí, ell, l'ordre anhelada. Els carrers de Granollers no es tacarien de sang, ni les flames de l'incendi destruïrien una deu de riqueses per a la Vila...

Gent malvada; homes encecats, l'arri- baren a maltractar a En Garrell, que a- genollat al carrer, aturà uns minuts l'ava- lanxa humana, quan justament anava al sacrifici estèril, puix que acabava d'obtenir sa satisfacció a les seves demandes...